

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 6.3.2002
KOM (2002) 133 endelig

UDTALELSE FRA KOMMISSIONEN

**om ændring af ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af
hans hverv**

BEGRUNDELSE

1. Ombudsmandsinstitutionen, der blev indført ved Maastricht-traktaten, udgør et vigtigt aspekt af EU-borgerskabet og af en øget demokratisk kontrol. Denne institutions grundprincipper er fastsat i EF-traktatens artikel 195, hvor det hedder, at Europa-Parlamentet fastsætter ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv ved en afgørelse, og en sådan vedtog Parlamentet den 9. marts 1994¹.

2. Ved skrivelse af 13. december 1999 til Europa-Parlamentet anmodede Den Europæiske Ombudsmand om ændringer af statuten for så vidt angår adgang til dokumenter og vidneforklaringer.

3. Ombudsmanden foreslog tre ændringer af artikel 3, stk. 2:

- Muligheden for at modsætte sig at give ombudsmanden adgang til en sag "*under behørigt begrundet henvisning til deres tavshedspligt*" skulle udgå.
- Bestemmelsen om, at tjenestemænd i forbindelse med vidneforklaring over for ombudsmanden "udtaler sig på vegne af og efter instrukser fra deres administrationer og har fortsat tavshedspligt", skulle udgå.
- Det skulle indsættes, at medlemmerne af institutionerne og organerne skulle indgå i den kategori af personer, der efter anmodning fra ombudsmanden skal afgive vidneforklaring for denne.

Ombudsmanden har ved notat af 14. maj 2001 over for Teresa Almeida-Garett, der er ordfører i Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender, oplyst, at han trak dette tredje ændringsforslag tilbage.

4. Parlamentet tog på plenarmødet den 6. september 2001 stilling til ombudsmandens første og anden anmodning.

Parlamentet foreslår at fjerne muligheden for med henvisning til tavshedspligten at nægte adgang til dokumenter og at fjerne "*på vegne af og efter instrukser fra deres administrationer*" i forbindelse med tjenestemænds vidneforklaring.

Udtrykket "*og har fortsat tavshedspligt*" udgår, og i stedet indsættes "*de er forpligtet til at afgive sande og fuldstændige oplysninger*".

5. Parlamentet foreslår til forskel fra ombudsmanden, at ombudsmanden ikke må videregive indholdet af dokumenter, der er klassificeret som "*hemmelige eller fortrolige*".

6. Med hensyn til adgang til dokumenter fra medlemsstaterne går Europa-Parlamentet længere end ombudsmandens anmodning. Medlemsstaterne skal nu blot for alle klassificerede dokumenter underrettes om, at der gives adgang hertil, mens de tidligere skulle give samtykke vedrørende dokumenter, der er klassificeret som hemmelige i medfør af en lov eller en administrativ bestemmelse, og de blot skulle underrettes om andre dokumenter.

---

¹ Afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom, EFT L 113 af 4.5.1994, s. 15.

7. Kommissionen deler Parlamentets ønske om at styrke demokratiet og knytte borgere tættere til EU-aktiviteterne, hvilket også fremgår af hvidbogen om nye styreformer i EU. I dette perspektiv er større åbenhed i beslutningsprocessen absolut ønskværdig.

8. Retten til god forvaltning er slået fast i charteret om de grundlæggende rettigheder, og åbenhed i beslutningsprocessen er et af de principper, der ligger til grund for de igangværende reformer. Det er i denne nye kontekst, man skal se Parlamentets forslag om at præcisere Den Europæiske Ombudsmands undersøgelsesbeføjelser.

Europa-Parlamentet har ved skrivelse af 16. oktober 2001 i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 195, stk. 4, anmodet Kommissionen om at udtale sig om de foreslåede ændringer.

Adgang til dokumenter

9. Med hensyn til at fjerne muligheden for med henvisning til tavshedspligten at nægte adgang til dokumenter bør det bemærkes, at Kommissionen aldrig har anvendt denne mulighed. Meget taler således for at rette lovens bogstav ind efter praksis, således som Parlamentet foreslår det, selv om det står klart, at de eksisterende EU-bestemmelser har givet mulighed for fuld åbenhed i forbindelserne med ombudsmanden.

Kommissionen har da heller ingen principielle indvendinger mod at lade ombudsmanden se eller kopiere ethvert dokument. Dette princip bør dog anvendes med en vis forsigtighed bl.a. med hensyn til kravene til overholdelse af privatlivets fred, beskyttelse af forretningshemmeligheder og institutionernes udvikling fremover.

10. Det er i den kontekst af afgørende betydning, at den nye statut kommer til at afhjælpe nogle af de nuværende mangler: behandlingen af hemmelige/fortrolige oplysninger og dokumenter fra internationale organisationer eller tredjelande, nærmere bestemmelser om udlevering af forretningshemmeligheder og personoplysninger. Kommissionen kan derfor støtte Parlamentets forslag om, at der i ombudsmandens statut kommer til at stå, at ombudsmanden under ingen omstændigheder må videregive indholdet af dokumenter, der er klassificeret som hemmelige eller fortrolige. Kommissionen ønsker endvidere at kunne bibeholde den eksisterende praksis med, at visse oplysninger udelukkende gives til ombudsmanden selv.

Den Europæiske Ombudsmands personale bør dog være omfattet af sikkerhedsregler, der nøje svarer til reglerne i Rådets og Kommissionens forretningsordener².

For at få adgang til f.eks. dokumenter vedrørende politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager skal Kommissionens personale således på forhånd være sikkerhedsgodkendt. Der bør således fastsættes regler om en lignende sikkerhedsgodkendelse af det personale fra ombudsmandens kontor, som skal se eller kopiere sådanne dokumenter.

11. Hvad angår dokumenter fra medlemsstaterne bør der sikres overensstemmelse med principperne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter³ og med rammeaftalen mellem Kommissionen og Parlamentet. Princippet om forudgående samtykke

---

² Kommissionens afgørelse 2001/844/EF, EKSF, Euratom af 29. november 2001, EFT L 317 af 3.12.2001, s.1; Rådets afgørelse 2001/264/EF af 19. marts 2001, EFT L 101 af 11.4.2001, s. 1.

³ EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43.

fra medlemsstaten er således fastsat i såvel artikel 4, stk. 5, i forordning (EF) nr. 1049/2001 som i punkt 3.2 i bilag III til rammeaftalen. Endelig indeholder erklæring nr. 35, knyttet som bilag til slutakten til Amsterdam-traktaten, tilsvarende bestemmelser, og det samme gælder de sikkerhedsbestemmelser, der er omtalt i punkt 10 in fine.

Vidneforklaringer

12. Hvad angår vidneforklaringer bør det bemærkes, at den nuværende ordlyd af artikel 3 i ombudsmandens statut er i overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, andet afsnit, i afgørelse truffet af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 19. april 1995 om de nærmere vilkår for udøvelse af Europa-Parlamentets undersøgelsesbeføjelse⁴. Parlamentet følger ombudsmandens udkast og foreslår, at det nu siges udtrykkeligt, at vidneforklaringer skal være "*sande og fuldstændige*", og mener åbenbart, at bestemmelsen om, at vidneforklaringer skal afgives "*efter instrukser*", udgør en begrænsning af dette princip. Kommissionen kan acceptere, at udtrykket udgår, men med de forbehold, der fremgår af det følgende.

13. Det er således vigtigt på en eller anden måde at bibeholde princippet om, at tjenestemænd ikke udtaler sig som privatpersoner, men i deres egenskab af tjenestemænd, og således fremlægger elementer og forklaringer om en sag, som de har ansvaret for at forvalte. Ved vidneforklaringen er de under alle omstændigheder bundet af forpligtelserne i medfør af vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og af EF-traktatens artikel 287.

Det foreslås således, at Kommissionen vedtager følgende udkast til udtalelse.

---

⁴ Afgørelse 95/167/EF, Euratom, EKSF, EFT L 113 af 19.5.1995, s. 2.

UDTALELSE FRA KOMMISSIONEN

om ændring af ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv

KOMMISSIONEN,

som henviser til artikel 195, stk. 4, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

som henviser til Europa-Parlamentets beslutning af 6. september 2001 om ændring af artikel 3 i ombudsmandens statut,

AFGIVER FØLGENDE UDTALELSE:

Kommissionen er i vid udstrækning enig i de principper, Europa-Parlamentet har vedtaget, men har dog følgende bemærkninger:

1. Med hensyn til Europa-Parlamentets forslag om at fjerne muligheden for med henvisning til tavshedspligten at nægte adgang til dokumenter bør kravene til respekt for privatlivets fred, beskyttelse af forretningshemmeligheder og klassificerede oplysninger samt institutionernes udvikling fremover overholdes.

Det er i den kontekst af afgørende betydning, at den nye artikel 3 foreskriver, at ombudsmanden under ingen omstændigheder må videregive indholdet af klassificerede dokumenter. Det bør samtidig præciseres, at visse dokumenter kun må forelægges for ombudsmanden på den betingelse, at de ikke sendes videre til tredjemand - ikke engang til klageren - hvis de kan hindre institutionen i at fungere tilfredsstillende. Endvidere bør klassificerede EU-oplysninger, der forelægges for ombudsmanden, behandles af denne efter regler, der svarer til reglerne internt i Rådet og Kommissionen, og lighed med det, der gælder for disse institutioners tjenestemænd, bør der indføres en sikkerhedsgodkendelse af det personale fra ombudsmandens kontor, som skal se eller kopiere sådanne dokumenter

Hvad angår dokumenter fra medlemsstaterne bør der sikres overensstemmelse med principperne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter og med rammeaftalen mellem Kommissionen og Parlamentet. Princippet om forudgående samtykke fra medlemsstaten bør bibeholdes. Erklæring nr. 35, knyttet som bilag til slutakten til Amsterdam-traktaten, indeholder tilsvarende bestemmelser.

2. Hvad angår vidneforklaringer kan Kommissionen acceptere, at kravet om, at vidneforklaring afgives efter instrukser, udgår. Det er dog vigtigt at bibeholde princippet om, at tjenestemænd ikke udtaler sig som privatpersoner, men i deres egenskab af tjenestemænd, og således fremlægger elementer og forklaringer om en sag, som de har ansvaret for. De er under alle omstændigheder bundet af forpligtelserne i medfør af vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og af EF-traktatens artikel 287.